

CRIMINAL MISCELLANEOUS

ਬਾ ਅਦਾਲਤ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

MESSRS ਫ੍ਰੀ ਇੰਡੀਆ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

Criminal Miscellaneous No. 874 of 1959

ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਐਕਟ (1952 ਦਾ XIX)-ਐੱਸ. 1(3) ਅਤੇ

ਅਨੁਸੂਚੀ-'ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ'-ਚੈਸਿਸ 'ਤੇ ਬਾਡੀ-

ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਫੈਕਟਰੀ-ਕੀ ਉਦਯੋਗ ਜਿਸ 'ਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹੇਲਡ, 'ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ

'ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਮਾਣ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਜਾਂ ਕਾਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਚੈਸਿਸ 'ਤੇ ਬਾਡੀ-ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੈਸੀ 'ਤੇ ਬਾਡੀ-

ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਫੈਕਟਰੀ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ 'ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਜਨਰਲ

ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ

ਗਏ ਹਨ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1952

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 561-ਏ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ

ਕੋਡ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਆਫ ਮੈਂਡਮਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ

ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧੀ ਐਕਟ,

1952 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚਲਾਉਣਾ।

ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਨ. ਗੋਸਵਾਮੀ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਚੇਤਨ ਦਾਸ ਦੀਵਾਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪ। ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ,

ਹੁਕਮ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ, ਮੈਸਰਸ ਫ੍ਰੀ ਇੰਡੀਆ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਜ਼, ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ, ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਚੈਸੀ 'ਤੇ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਫਰਮ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧੀ ਐਕਟ, 1952 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ; ਪਹਿਲਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਿ ਕਿਸ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਚੈਸੀ 'ਤੇ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ

ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੈਸੀ 'ਤੇ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤਰਖਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਐਕਟ ਹਰ ਉਸ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਫੈਕਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਜਾਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। "ਉਦਯੋਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ "ਫੈਕਟਰੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਮਾਰਤ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ "ਫੈਕਟਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੈਸੀ 'ਤੇ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ "ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦਯੋਗ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਸ਼ਿਬੂ ਮੈਟਲ

ਵਰਕਸ, ਜਗਾਧਰੀ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1) ਵਿੱਚ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਹੈ। ਕਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੇ:-

"ਹੁਣ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ 'ਬਿਜਲੀ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਆਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ' ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ੋਰ 'ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ' ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ', 'ਮਕੈਨੀਕਲ' ਅਤੇ 'ਜਨਰਲ' ਨੂੰ 'ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦਾਂ' ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਗਭਗ 25 ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਬਿਜਲੀ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ' ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਸਕੋਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ।"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਚੈਸੀ 'ਤੇ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕੰਮ ਤਰਖਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਿੱਤਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਤ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 'ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ' ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖ

ਸਕਦਾ ਕਿ ਚੈਸੀਸ 'ਤੇ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਡੀ-ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਘਰੇਲੂ ਫਰਨੀਚਰ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਗਪੁਰ ਗਲਾਸ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ, ਨਾਗਪੁਰ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬਈ (2) ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮੀਕਰਨ 'ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਸ਼ੀਨ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਜਾਂ ਕਾਢ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੀਗਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਉਤਪਾਦ। .* *"

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਚੈਸੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਜਾਂ ਕਾਢ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਿਸ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਲਈ ਉੱਥੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਗਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਇਕੋ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ. ਅਜਿਹਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-
ਫਰਮ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ
ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ
ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। . ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਮਾਮਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ
ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼
ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ
ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ
ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਅਨੁਵਾਦਕ)